

《བདེན་འཆོལ་》ཏུས་དེབ་ཐོག་ཕྱི་ཁྱབ་ཕྱུ་ཅི་ཞི་.....
 ཅིན་ཡིང་གི་རྩོམ་ཡིག་གསལ་ཆེན་བཞོད་པ།
 ཏུས་ཡུན་དིང་འབྲིང་གི་འཆར་འགོད་ལ་བརྟེན་ནས་
 དཔལ་འབྱོར་དང་ཕྱི་ཆོག་ས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་མཛུབ་
 བྱིང་བྱེད་པ་ནི་རང་དེད་ཏང་གི་རྒྱལ་ཕྱོད་ཁྱིད་
 འཛིན་གྱི་བྱེད་ཐབས་གསལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།

རྒྱ་ལྗོ་གསར་འབྱུང་ཁང་ལེ་ཅིང་
 རྒྱ་སྐད་ཆེས་ 15 ཉིན་སྐད་འབྲིན་འབྱུང་
 གསལ་སྐད་ ཆེས་ 16 ཉིན་དཔེ་སྐད་བྱས་པའི
 (པེན་འཛེལ་) ཏུས་དེཔ་འདྲོན་ཐངས་ 12
 པའི་ཐོག་ཀྱང་གྲང་གྲང་དབྱང་གི་སྒྲིབ་ཐུང་
 སྤེངས་ རྒྱ་ཁབ་ཀྱི་ཀྱང་ཞེ། ཀྱང་དབྱང་
 དཔག་ལུང་གི་ཀྱང་ཞེས་ཅས་ཡིན་པའི་ཁེ་ཅིན་
 ཡིང་གི་སྐོར་ཡིག་གསལ་ཆེན་(ཏུས་ལུང་རིང་
 འབྲིང་གི་འཆར་འགྲོད་ལ་བརྟན་ནས་དཔལ་
 འབྱོར་དང་སྒྲིལ་གསལ་འཕེལ་བྱས་པ་བྱིང་
 རྒྱུང་པ་ནི་རང་འདི་ཉང་གི་རྒྱ་སྐད་སྤྱིང་སྤྱིང་
 འདྲོན་གྱི་བྱེད་ཐབས་གསལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་)ཞེས་
 པ་བཀོད་ཡོད། དེ་ནི་སྒྲིབ་ཐུང་ཅི་ཁེ་ཅིན་
 ཡིང་གིས་ 2015 ལོའི་ཟླ་ 10 པ་ནས་ 2025 ལོའི་
 ཟླ་ 4 པའི་བར་གནང་བའི་འབྲེལ་ཡོད་རྩམ་
 པ་བྱང་གསལ་ཆེན་ནས་དངས་པ་ཞིག་རེད།
 ཆོས་ཡིག་ནང་ཆོས་བྱང་བྱང་དོན།
 སྤེལ་འཆར་འགྲོད་ཆོས་དེ་གང་དང་འབྲལ་བའི་
 སྐོར་གསལ་བཟོ་བར་དྲན་ཆད་མེད་པ་ལག་
 ཡིན་པ་ལྟར་པ་ནི་རང་འདི་ཉང་གི་རྒྱ་སྐད་སྤྱིང་
 སྤྱིང་འདྲོན་གྱི་ཉན་ས་སྤྱིང་གསལ་ཆེན་ཞིག་རེད་
 ཡིན། ཀྱང་ཤིང་ཁྱེད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་གསལ་རིང་ལུགས་
 ཀྱི་ཆད་སྤྱིང་གྱི་ལུགས་ཆགས་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་
 རེད། ཀྱང་གི་གསར་པ་དངུལ་བརྩིས་ནས་ལུན་
 རིང་འཕྲོལ་བར་རང་འདི་ཉང་གིས་སྒྲིལ་གསལ་
 རིང་ལུགས་དེ་དངས་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཁབ་

འཇུགས་སྐྱབ་ཕྱིད་རྒྱུ་དེ་མིག་ལས་ཆད་པ་རྟོན་
 ཡོད། མ་ལཱེ་འཆར་འགྲོད་དང་པོ་ནས་མ་ལཱེ་
 འཆར་འགྲོད་པ་བྱ་བ་ཞི་བའི་པར་རྒྱན་གྱི་དཔལ་
 ལེན་པ་སྤར་བའི་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་ནི་རང་རྒྱལ་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚུགས་ཡིད་ལུགས་དེར་རབས་ཅན་གྱི་
 རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་འཇུགས་སྐྱབ་ཏུ་བྱ་བེ་རྟོན་
 པ་རྒྱུ་དེ་མི་ཤིང་ཤིང་རང་མེད་ཏང་གིས་ཀྱི་
 ཚུགས་ཡིད་ལུགས་ཀྱི་དེར་རབས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་
 ཁབ་འཇུགས་སྐྱབ་ཕྱིད་པའི་དོན་འཛིན་ཅད་
 ཟམས་མི་ཆད་པར་གཤིང་ཟབ་ཏུ་དང་། འཕལ་
 རྒྱས་ཅད་རྒྱུ་ཆད་མེད་པར་གནད་པ་ལྡིན་པ།
 ལག་ལེན་ཅད་རྒྱུ་ཆད་མེད་པར་སྐྱབ་སྐྱམ་
 ཚུགས་ལྷ་བཅས་ཕྱིན་ནས་རང་རྒྱལ་དེར་རབས་
 ཅན་གྱི་ཁྱེད་ལས་སྐྱུ་འཕེལ་རྒྱས་མཁྱེད་ལས་པོ་བྱུང་
 ཡོད།
 ཚམས་ལིག་ནད་པ་སྐྱབ་དོན། ཏང་གི་
 ཚུགས་ཆེན་ཉི་ཤུ་པའི་སྐབས་རྒྱན་ནད་ཀྱི་ཤིང་
 ལུགས་ཀྱི་དེར་རབས་ཅན་གྱི་ཀྱུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་
 པར་ཏི་ཤིང་ཤང་བ། ཆད་དཔལ་མཛེན་
 དངས་རྒྱས་བསད་གཤིང་རབས་ལྷས་ཡོད། དེ་ནི་
 ཀྱུང་གོའི་ལུགས་ཀྱི་དེར་རབས་ཅན་ལ་སྐུལ་
 འདྲིད་གཏོང་བའི་ཆེ་མིམ་རྒྱས་འགྲོད་ཞིག་རེད།
 ཀྱུང་གོའི་ལུགས་ཀྱི་དེར་རབས་ཅན་ནི་དུས་
 མཚམས་དང་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་ནས་སྐུལ་འདྲིད་
 གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པས།
 (བཟང་དོན་གསུམ་བཟང་གཟིགས་)

གཞིས་ཀ་ཞིག་གི་མཐོང་སྒྲུང་ལས་ཤིང་། རྩེ་ཞིག་གི་འཕྲུང་རྩོག་ཐོང་།

[illegible]

ཡི་ཚན་བརྟན་དང་པའི་གཏམ།

2025ལོ་ནི་བོད་རང་སྐྱོར་ལྗོངས་དབུ་
 བརྒྱུས་ནས་ལོ་དོ་60འཁོར་བའི་ལོ་ཞིག་རེད།
 ལོ་དོ་60ལི་རིང་དང་ལྷག་པར་དུ་རྟེན་གྱི་ཚོར་
 ཆེན་བཅོ་བརྒྱུད་པ་འཚོགས་ཚུབ། རྒྱ་མཐུན་
 ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་སྤྱི་གིང་གཞན་བའི་རྟེན་
 གྲུང་དབུ་དང་གི་འབྲུར་མེད་སྟོབས་ལུག་གི་འདོ་
 རྟེན་དང་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱིར་
 རེས་སེམས་མེད་པའི་རྟེན་སྐྱོར་རྟེན་གྱི་འདོ་
 རྟེན་གྱི་འདོ་མི་དམངས་ཀྱིས་མཐུན་སྦྲེལ་
 འབད་འཐབ་དང་ལྷམ་མེད་ཡར་བཙོན་བྱས་
 ཉེ། རྟེན་ཐུང་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ལ་ལྷམ་ཅན་ལོ་དོ་
 རྟེན་གྱི་མཚན་རྟེན་ཐུང་ཐུང་པའི་མི་ལྷམ་གྱི་དོ་
 མཚན་བརྟན་ཡོད། ད་ཆ་བོད་དུ་ཆབ་སྲིད་
 བརྒྱུ་ཞིང་དང་། སྤྱི་ཚོགས་བརྒྱུ་ཞིང་།
 དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ མི་རིགས་མཐུན་
 སྦྲེལ་། ཚོས་ལྷགས་འཚམ་མཐུན། སྤྱི་ལམ་
 བཟང་བ། མཐའ་སྤྱད་སྤྱབ་རྟེན། མི་དམངས་
 བདེ་སྐྱོད་ལས་བཙོན་བཅས་ཕྱད་སྟེ་གང་སར་
 དབྱུར་མཚོ་རྒྱས་པ་ལྟར་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱམ་
 པ་མཚན་བཞིན་ཡོད།
 བོད་སྐྱོར་འཕེལ་བའི་ལོ་དོ་60ལ་ཕྱིར་དཔ་
 ཕྱད་སྐབས། ལྷག་ལས་ལྷག་པར་པ་འབྲལ་བར་
 སྤྱལ་ལྷག་གཏོང་བཞིན་ཡོད། བོད་ཀྱི་ལས་
 དོན་སྤྱི་ཕྱི་སྤྱི་ཕྱད་ཕྱད་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་
 འཐུལ་སྟོན་གསལ་ཆེན་དང་རྟེན་རབས་གསར་
 པའི་རྟེན་གྱི་འདོ་རྟེན་མཚན་རྟེན་ལྷག་པར་སྐྱོར་
 ས་མཚན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་ལག་ལེན་དེ་ལོ་
 བརྒྱུས་གཏོང་བའི་ཐབས་དང་། རང་སྐྱོར་ལྗོངས་
 དབུ་བརྒྱུས་ནས་ལོ་དོ་60ལི་རིང་དང་ལྷག་པར་
 རྟེན་གྱི་ཕྱ་
 ལྷག་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་རྟེན་རབས་ལྷག་
 བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ལྷག་གི་མི་དམངས་ཀྱིས་ཐུན་
 མོང་ཐོག་མཐུན་སྦྲེལ་འབད་འཐབ་དང་ཐུན་
 མོང་ཐོག་དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་བརྟན་བའི་
 གསོན་ཉམས་དོད་པའི་རྒྱལ་པ་གཅིག་སྐྱེད་
 མངོན་པ། བོད་རང་སྐྱོར་ལྗོངས་དབུ་བརྒྱུས་
 པའི་དོན་སྤྱིར་གསལ་ཆེན་རྒྱས་བཤད་གཏོང་བའི་
 དང་། གྲུང་རྒྱལ་རིགས་གཅིད་མཐུན་ཆོགས་
 པའི་འབྲུ་ཤེས་བརྒྱུན་པ་འཕྲུགས་པའི་རྒྱལ་པ་
 གསལ་ཆེན་དེ་ལ་བརྒྱུས་གཏོང་དང་སྤྱིར་
 ཆོན་བཞིན་དམིགས་པ་དང་“འཕྲུགས་གཏོང་
 བཞིན”ལྷག་པར་བརྒྱུ་བཅས་ལུག་རིང་བདེ་འཁོར་
 དང་སྤྱིར་ཆོད་མཐོང་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྤྱལ་
 འདེད་བརྟན་བའི་ཐོབ་པའི་རང་སྐྱོར་གྱི་ལྷམ་
 འབྲས་མངོན་གསལ་དོད་པོ་མངོན་པ་བཅས་ཕྱ་
 ཆེད། འདི་ག་ཆོགས་པར་དུ་དེ་རིང་ནས་བཟུང་
 “རབ་ཕྱུང་གཅིག་གི་འཕོ་འབྲུར། རྟེན་རབས་
 ཀྱི་མོ་མོང་—བོད་རང་སྐྱོར་ལྗོངས་དབུ་བརྒྱུས་
 བས་ལོ་དོ་60འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ལུ་ཞེས་
 པའི་ཆེད་སྤྱི་གི་ཆོད་འདོན་རྒྱ་ལོ། ཚེས་
 ལྷག་དང་པོར་ནང་གསལ་མོ་ཆོད་“མཐོང་ཐུབ་
 པའི་འབྲུར་ལྷག་”ཅེས་པ་འགོད་རྒྱ་ལོ་པ་སེམས་
 རྒྱང་ཡོད་པ་ལུ།

[illegible]

འདི་ནི་ཁང་དམར་རྩོད་མ་ལུང་སྒང་ཤར་སྒང་པ་སྒང་ཚོའི་སྒང་མཐོང་གཞིས་ཀ་དང་དེའི་ཉེ་.....
འབྲམ་གྱི་སྒང་མིའི་སྒྲོད་ཁང་ཡིན་པ། (མི་མེད་པ་ནམ་ཡུལ་པར་སྒང་མ)

ཆོག་ཅིང་། དེ་ནི་དཀའ་བླངས་མཐོང་གཞིས་.....
 ཀའི་གནས་ལུས་སྤྱོད་པར་བྱས་ནས་དེའི་མཐའ་
 འཁོར་དུ་ཆགས་ཡོད།
 སྤང་པ་ཤོང་ཆོའི་ནང་དུ་འཆས་འཆས་
 ལ་འགོ་སྒྲུབས། བྱུ་ཆེ་བའི་སྤང་མཐོང་གཞིས་.....
 ཀ་དང་མཐོང་མཐོང་མི་གཅིག་པའི་ཤོད་ཁང་.....
 གསར་པ་དག་གིས་གནང་འདོད་གི་ལོ་རྒྱུས་དམ་
 ཤོར་འབྲེལ་ཡོད།
 ཁང་པ་གསར་སྤྱོད་གཞིས་ལས་ལོ་སྤྱིའི་
 རྩིས་ཤུལ་མཐོང་བྱུབ་ལ། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེ་
 འཕྱར་ལ་དཔལ་ཤོའང་བྱེད་བྱུབ།
 “ལོ་60ལྷི་རིང་། ར་ཆོའི་འཆོ་བར་.....
 གན་མས་སྤོའོག་དུ་འཕྱར་པ་སྤྱུ་བའི་འཕྱར་
 རྩོག་བྱུང་ཡོད་” “སྤྱུག་པར་དུ་རྒྱ་དགོ་ཆོག་ས་
 ཆོན་བཅོ་བརྒྱུད་པ་འཆོག་ས་ཆོན། སྤང་པ་
 ཤོང་ཆོའི་བྱ་གཞག་ཁག་ལ་ཡར་རྒྱས་ཆོན་པོ་
 བྱུང་བ་དང་འཕེལ་རྒྱས་དུ་ཅང་སྤྱར་བོ་བྱུ་
 ཡོད། དེའི་ཤོང་ནས་མཐོང་གསལ་དོད་ཤོས་
 རི་སྤོང་ཁང་གི་འཕྱར་རྩོག་རིང་། ཅེས་དེ་རྒྱུའི་
 སྤང་པ་ཤོང་ཆོའི་རྒྱ་དགོ་ལུ་ཤུའི་རྒྱ་དགོ་ཉེ་མ་ཆོ་

རིང་གིས་བཅད།
 ཉི་མ་ཚེ་རིང་ནི་ 1965 ལོར་སྐྱེས་པ་.....
 དང་ཁོང་གི་དབང་ཤེས་སུ་དང་ཉིང་ན་ཉིང་སང་
 པ་ནས་བཟུང་སྐྱེད་མཐོང་གཞིས་ཀ་ནི་ཁྱོད་ཚོ་
 ཡོངས་ནས་ཁང་པ་ཁྱེད་ཤོས་དང་མཐོ་ཤོས་དེ་
 རིང་།
 མིང་རྒྱལ་པ་བས་དུས་སུ་སྐྱེད་འགྱོ་.....
 རྒྱལ་ས་པའི་གཞིས་ཀ་དེ་ར་ཐོག་ནི་ 6 དང་ཁང་
 མིག་ 108 ཡོད་པ་དང་། འདྲེན་གས་སྐྱེད་གྱི་རྒྱ་
 རྒྱ་ལ་སྐྱེ་དོན་གྱི་ 4900 ཙམ་ཡོད་ཅིང་། ད་
 ཉིང་དང་རང་རྒྱུང་ས་ནས་ཉར་ཚལ་གས་རྒྱུང་ཆ་
 ཚང་བའི་ཤོང་རྒྱུང་དང་ཡོད་ཀྱི་གཞིས་ཀ་འདི་
 གས་ཤིག་ཡིན་པས། རྒྱུང་པ་ས་ཚེ་འདི་འབྱུང་
 དུ་གས་པ་ལ་མོ་བཟུབ་རྒྱུ་སྐྱེད་སྐྱེད་མཐོང་
 གཞིས་ཀ་འདྲ་བའི། རྒྱུང་གྱི་འབྱུང་པ་འདི་འདྲ་
 ཡིན་ས་མཐོང་རྒྱུ་མི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་གྱི་
 ཡོད།
 (བཀྲ་རྒྱུ་བའི་བཀྲ་གཞིགས་)

ཐུར་ཐུར་བཀང་བའི་བོད་ཀྱི་འབྲུ་མཛོད།

[illegible]

འཕྲུལ་ཆར་ནས་དབྱར་ཚུགས་དང་དེ་ནས་ཁྱི་བ་གང་
པའི་བར་གྱི་ཆུ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་འདྲི་གཞིས་ཆེ་སྒྲིང་ཆུར་
གྱུ་དཔྱིད་མྱོད་དཔྱིད་འདྲི་བས་གྱི་རྩས་ཆོད་ཡག་ཤོས་དེ་.....
འདྲ།
“པོད་གྱི་འཕྲུལ་མཛོད་”དུ་གསལ་བའི་གཞིས་ཆེ་དེ་.....

བ་ར་ནས་ལུ་པ་ཀྱི་ཚུགས་ལུ་སོ་ནམ་ལས་ལ་ཁེལ་པ་འདི་ནམ་
 ཏུ་ཤེས་ཚུགས་པ་དང་། ར་བྱིང་དཔལ་པལ་ཞང་པའི་ཞིང་
 ཁར་སོ་ནམ་པས་ཆད་གཞི་ལ་ཐོ་པའི་ཞིང་ཁ་འཇུགས་སྐྱབ་ལ་
 རྒྱལ་མཐུང་སྐུལ་འདྲེང་པར་དང་སྟེ་སོ་བཟང་བྱུང་སྟེལ་ཏུང་
 ཐག་པར་དང་པར་འཇུག་ཆས་ཅན་གྱི་འདྲེང་པས་ལས་བྱས་
 ལས་སོ་གཅིག་གི་འདྲེང་པས་ཐོན་པར་པ།
 སོ་ནམ་བཟང་བྱུང་པར་ལ་སོ་རྟེན་བཟང་པོ་
 མེད།
 ལྷ་འདྲེང་སྐྱབ་ཏུ་གྱུ། བཟང་མཐོང་སྐྱབ་ཏུ་གྱུང་

[illegible]

གསུང་དྲུག་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པའི་ཞིང་འབྲོག་པའི་
ནོར་ཡིད་ཁ་གསལ་རྩོགས་དྲུམ་གྱི་《གསལ་
རྩོགས་བུ》ཨོངས་བརྒྱགས་བྱས་པ།

ལ་གསལ་རོགས་དངུལ་སྤྱོད་པའི་མིང་རྒྱུ་ལག་56ཚུད་པ་ལས་ཐད་གསལ་རོགས་དངུལ་སྤྱོད་པའི་
མིང་རྒྱུ་ལག་32དང་བརྒྱད་གསལ་སྤྱོད་པའི་མིང་རྒྱུ་ལག་24ཡོད་པ།

དམངས་འཛིན་ཐད་གཏོང་
སྒྲུབ་འཁེབས།

[illegible][illegible][illegible]

སྒྲིག་པོར་ཁྱེ་གོང་རྒྱལ་ཆེད་མང་ཁྲིམ་གཞུང་གིས་གྲོང་གསེབ་དང་རྒྱལ་ལ་སྤྱི་འདུན་གཏོང་བ།
ཕྱི་ཁྲིལ་གསུམ་གྱི་ཡོང་འབབ་འཕར་བའི་“གསང་གཏམ”
 བརྒྱུ་མ་ཁན་ཆོས་ལག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྦྱིད་གཏོང་།
 དཀྱིལ་པའི་གནས་ལུགས་གསལ་པོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོང་། ཁྱེད་ཆོས་
 ཆོག་གསང་དེ་ཁྱེད་ཁྱེད་དང་། ཁྱེད་ནང་ལུ་གཅིང་.....
 འགའ་དང་ཕྱེ་ས་བཅས་སུ་སྤྱོད་ཏེ། “ས་སྤྱོད་ཉེན་གཅིག་
 འདྲ་བའི་ཡོང་འབབ་སྤོང་ཆད་ལུག་གསུམ་འཆོབ་པའི་ཡོང་
 འབབ་དང་འདྲ་པོ་རེད་”ཅེས་གསོན་ཉམས་ལྡན་པའི་
 བརྒྱུར་བའི་འདྲ་བྱས་པར་ཁྱེད་འདྲོག་པའི་སེམས་ལ་མེ་
 བས་ཁྱེད་ས།
 གང་ས་གཞི་ནི་མཆོང་འགྲེལ་ལག་ཤོས་ཤིག་རེད། ཕྱི་
 ཁྲིལ་གྱིས་འཕེལ་བརྒྱབ་པ་ལྟར་ན། ཕྱི་ལོ་བྱང་འདི་.....
 བསམ་བཞིན་ཆོས་ཀར་མི་98ཐུག་འདྲེན་གསུམ་པ་དང་མི་
 མེད་ས་659ཡིས་སྤྱི་འདྲེན་ཡོང་འབབ་སྤོང་ཁྱེ་15
 བསམ་གསུམ་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྤྱི་འདྲེན་མཚུངས་ལས་
 མི་131ལ་སྤྱི་འཕེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་འབབ་རག་.....
 པ་”དང་མི་མེད་ས་637ལ་དཀར་ཆུང་ཡོང་འབབ་སྤོང་ཁྱེ་
 14ཐུང་ཡོད། དཀར་ཆུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་ཡོང་.....
 འབབ་དེ་དག་ལས་“རལ་ཚལ་ནི་གཞི་བརྩེད་ཡིན་པའི་”འདྲ་
 ཤེས་ཁྲིམ་གཞུང་དང་ཁྱེད་ལམ་གང་སར་རྩ་བ་རྒྱུགས་བཞིན་
 ཡོད།
 (བར་དོ་ས་བརྒྱུ་པར་གཞི་གསུམ་)

“རིག་རྒྱན་རྒྱུ་མིག་”ལྟོད་འགྲོ་ཆུགས་པ།

[illegible][illegible]